

Asia: VN/24094/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi konkurssilain 2 luvun 3 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Eduskunnan lakivaliokunta on 20.10.2020 antamassaan mietinnössä LaVM 9/2020 linjannut, että konkurssiuhkaiseen maksukehotukseen liittyvän maksukyvyttömyysolettaman väliaikaista poistamista ei ole enää perusteltua jatkaa 31.1.2021 jälkeen. Jos muita lainsäädäntöä vaativia keinoja velallisten tilanteen helpottamiseksi halutaan säätää, esitykset on tuotava edustakuntaan niin, että ne ovat käsiteltävissä syysistuntokauden aikana.

Nyt lausunnolla olevan ehdotuksen mukaan konkurssiuhkaista maksukehotusta voitaisiin jälleen 1.2.2021 lähtien käyttää luomaan maksukyvyttömyysolettama, mutta kuitenkin niin, että velalliselle annettaisiin viikon sijasta kuukauden maksuaika. Tämä antaisi velalliselle järjestelyaikaa ja paremmat mahdollisuudet neuvotella vielä kokonaistilanteestaan velkojen kanssa.

Ehdotus maksuajan pidentämisestä viikosta kuukauteen toimisi lainsäätäjän viestinä siitä, että velkojen tulisi perintätilanteessa antaa velalliselle mahdollisuus hakea neuvotteluratkaisua ja järjestää uutta rahoitusta. Käsitykseni mukaan ainakin institutionaalisten velkojen perintäkäytännöissä on nytkin tavallista, että perintäprosessi kestää pidempään, eikä konkurssihakemusta yleensä tehdä heti viikon kuluttua konkurssiuhkaisen maksukehotuksen tiedoksiannosta. On kuitenkin tähän aikaan sopivaa korostaa, että poikkeustilanteissa tarvitaan eri osapuolilta myös joustoja ja pitkämielisyyttä. Tämä voi olla tärkeää erityisesti ei-ammattimaisten velkojen suuntaan.

Ehdotuksen mukaan viikosta kuukauteen pidennetty maksuaika olisi voimassa syyskuun loppuun 2021. Pidän tätä väliaikaislain kestoa asianmukaisena.

Ehdotuksen mukaan on tarkoituksena, että tammikuun 2021 jälkeen elinkelvottomat yritykset haetaan konkurssiin ja muiden yritysten selviytymistä koronaviruspandemiasta edistetään. Tämä on kannatettava ja oikea lähtökohta. On tärkeää, ettei konkurssiin aseteta sellaisia yrityksiä, jotka ovat elinkelpoisia ja joiden voidaan odottaa nousevan uudelleen jaloilleen koronapandemian hellittäessä. On kuitenkin yleisen edun nimissä myös tärkeää, että pysyvästi maksukyvyttömät yritykset lopettavat toimintansa, poistuvat markkinoilta ja niiden tilanne selvitetään konkurssimenettelyssä.

Konkurssilaki lähtee siitä perusajatuksesta, että konkurssiin asetetaan vain pysyvästi maksukyvyttömiä velallisia. Tämä on käytännössä toimiva ja velallisen kokonaistilanteen huomioiva sääntelykonsepti. Velallisella on mahdollisuus näyttää, että maksukyvyttömyys on tilapäistä. Konkurssiuhkaisen maksukehotuksen avulla perityn saatavan maksamatta jättäminen luo olettaman, mutta ei ole lopullinen näyttö maksukyvyttömyydestä.

Kun konkurssiuhkaista maksukehotusta ryhdytään jälleen käyttämään, on odotettavissa, että osa koronapandemian vuoksi maksukyvyttömyystilaan joutuneista velallisista vastustaa konkurssihakemusta esittämällä, ettei maksukyvyttömyys ole pysyvää. Tämä johtanee asian suulliseen käsittelyyn tuomioistuimessa, jolloin hakemus saa asianmukaisen käsittelyn. Riippumattomat tuomioistuimet varmistavat, että velallisen oikeusturva toteutuu.

Mielestäni voidaan turvallisesti ryhtyä soveltamaan konkurssilakia alkuperäisessä muodossaan, suomalaiseen tuomioistuinlaitokseen luottaen.

Kontkanen HELENA
Konkurssiasiamiehen toimisto - Konkurssiasiamies